

**LYSEKILS
KOMMUN**

**Strategi
Program**

>> Plan

Policy

Riktlinjer

Regler

Lysekils kommuns

Biblioteksplan 2024-2027

Fastställt av:	Kommunfullmäktige
Datum:	2023-12-13, § 160
För revidering ansvarar:	Utbildningsnämnden
Dokumentet gäller för:	Alla nämnder och förvaltningar
Dokumentet gäller till och med:	2027-12-31
Dokumentansvarig:	Kulturchef
Dnr:	LKS 2023-000575 UBN 2023-000431

Biblioteksplan för Lysekils kommun

Innehåll

Biblioteksplan för Lysekils kommun	3
1. Inledning	4
2. Bakgrund och syfte	4
3. Uppdrag och övergripande mål	4
4. Relation till andra styrdokument	4
5. Biblioteken i Lysekils kommun	4
6. Målområden	5
6.1 Litteratur och läsfrämjande	5
6.3 Digital delaktighet	6
6.4 Biblioteket som mötesplats	6
6.5 Skolbibliotek	6
6.6 Samverkan	7
6.7 Uppföljning och utvärdering	7

1. Inledning

Lysekils biblioteksplan är utformad för att svara upp mot bibliotekslagen. Planen beskriver biblioteken i Lysekils huvudsakliga målområden kopplade till demokrati och folkbildning under den här perioden; litteratur och läsfrämjande, prioriterade grupper, digital delaktighet, biblioteket som mötesplats, skolbibliotek och samverkan.

2. Bakgrund och syfte

Riksdagen har genom bibliotekslagen beslutat att alla kommuner ska upprätta en biblioteksplan. Biblioteksplanen anger riktningen för biblioteken i Lysekils kommun. Den ska vara ett redskap för personal och beslutsfattare i utvecklingen av verksamheten men även synliggöra utbudet och servicen för medborgarna samt gynna deras möjlighet att påverka och ställa krav. Planen omfattar alla bibliotek som Lysekils kommun är huvudman för.

Föreliggande biblioteksplan gäller för perioden 2024 - 2027 och ska därefter revideras första året under varje mandatperiod.

3. Uppdrag och övergripande mål

Biblioteken ska i enlighet med bibliotekslagen (2013:801) arbeta för att främja och tillmötesgå kommuninvånarnas behov av biblioteksservice.

4. Relation till andra styrdokument

Flera styrdokument är vägledande för bibliotekens verksamhet, några av dessa är:

- Bibliotekslagen SFS 2013:801
- Skollagen SFS 2010:800 b
- Nationell strategi för ett starkt biblioteksväsende 2022–2025
- Globala målen 2030
- FN:s konvention om barnets rättigheter
- Regional biblioteksplan
- Lysekils kommuns utvecklingsmål
- Utbildningsnämndens Kultur- och fritidspolitiska program

5. Biblioteken i Lysekils kommun

Biblioteken i Lysekil ligger som ansvar under utbildningsnämnden i Lysekils kommun genom enheten Kultur. Enheten omfattar även verksamheterna allmänkultur och Kulturskola. Biblioteksverksamheten utgörs av ett huvudbibliotek i Lysekil och två filialbibliotek; ett i Brastad och ett i Grundsund.

Under föregående mandatperiod har bibliotekens personal arbetat med flera större utvecklingsinsatser som möjliggjorts genom statliga medel till folkbiblioteken i Sverige "Stärkta Bibliotek".

Insatser har handlat om:

- Uppsökande verksamhet för att nå fler målgrupper
- Teknik med självservice och larmbågar på alla biblioteken
- Lokalutveckling Lysekils stadsbibliotek med prioritering barn och unga
- Meröppet på filialerna Brastad och Skaftö bibliotek
- Tillgänglighet i bibliotekslokalerna
- Iordningsställande av Bohussamlingen

Idag är biblioteken i Lysekil utrustade med både teknik i lokalerna och bibliotekssystem och webb med digitala tjänster. Lysekils stadsbibliotek har arbetat fram en modern mötesplats och kan idag erbjuda en tillgänglig lokal rustat för att klara bibliotekets målområden; det finns fler sittplatser, fler platser att arrangera små eller stora arrangemang och workshops. Det finns också fler studieplatser och tysta områden. Under hösten 2023 installeras Meröppet på filialbiblioteken i Brastad och Grundsund. Meröppet innebär att låntagare får tillgång till biblioteken när de är obemannade.

6. Målområden

Folkbibliotekens ändamål är enligt bibliotekslagen starkt kopplade till frågor om demokrati och allas lika rätt till bildning. Därför kommer Lysekils bibliotek arbeta vidare med de utvecklingsprojekt som startats och det som är tydligt är folkbibliotekets demokratiuppdrag i ett samhälle som är i ständig förändring, vilket beskrivs i följande målområden.

6.1 Litteratur och läsfrämjande

Folkbiblioteket ska enligt bibliotekslagen särskilt främja läsning och tillgång till litteratur. God läsförmåga och läsförståelse är viktiga förutsättningar för att en person ska kunna ta del av det demokratiska samhället och utöva sin yttrandefrihet och sin rätt till fri åsiktsbildning. Läsfrämjande ska väcka människors läslust, som kan leda till allt från nöjesläsande, personlig utveckling till ökad förståelse för sig själv och sin omvärld.

Vi ska rikta in oss på att tillgängliggöra bibliotekets utbud med till exempel skyltning, arrangera olika temaveckor och program. Program planeras och beslutas av bibliotekens medarbetare och tar förslag från medborgare i beaktande.

Barn och unga – på fritiden och i förskolan

Folkbibliotekens läsfrämjande uppdrag för barn och unga är inriktat på deras fritid. Vi vill rikta in oss på att aktivt stimulera läs- och språkutveckling och ta till vara barns lust och engagemang. Biblioteket ska även arbeta med förskolorna och tillgodose deras behov av litteratur och läsfrämjande aktiviteter, samt fungera som stöd i deras läs- och språkstimulerande arbete.

Organiserat samarbete mellan folkbibliotek och skola syftar till att stödja den enskilda elevens kunskapsprocess och läsutveckling där folkbiblioteken är ett komplement till skolbiblioteken med inriktning på barns och ungas fria läsning efter skoldagen. Verksamheten ska utvecklas i dialog med unga användare, där barn och ungas idéer och önskemål beaktas. Barn och unga är prioriterade i bibliotekslagen och i flera av kommunens styrdokument.

6.2 Prioriterade grupper

Biblioteket skall vara tillgängligt för alla och anpassat till användarnas behov. Särskild vikt ska dock läggas vid att tillgängliggöra bibliotekets utbud och lokaler till följande, enligt bibliotekslagen, prioriterade grupper:

- personer med funktionsnedsättning
- de nationella minoriteterna
- personer som har annat modersmål än svenska
- barn och ungdomar

6.3 Digital delaktighet

Folkbiblioteken är viktiga när omvärlden digitaliseras i en snabb takt. Fler samhällstjänster blir digitala och andra alternativ erbjuds inte alltid. En hög andel av befolkningen kan fortfarande räknas som icke-användare av internet.

Vi ska göra information tillgänglig, sökbar och hanterbar. Personalen på biblioteket ska ha god kompetens och kunna känna sig trygga i att hjälpa besökare att orientera sig medie- och informationskunnighet (MIK). Det kan också handla om att arrangera temadagar, till exempel lära sig om sociala medier eller källkritik. Där ska biblioteket samverka med andra organisationer. Bibliotekspersonalen ska främst kunna förmedla egna digitala bibliotekstjänster.

Biblioteket gör kommunikationsinsatser på sociala medier och har egna sidor på Instagram och Facebook - "Lysekils Kultur, Bibliotek och Kulturskola".

Spridning sker på andra kommunala sidor och när det kommer till riktade program eller tjänster riktade mot barn och unga så samverkar biblioteket med skolans kanaler som vänder sig till elever och vårdnadshavare.

6.4 Biblioteket som mötesplats

Biblioteket är en mötesplats för människor med olika bakgrund, åsikter och förutsättningar. Alla biblioteksbesökare ska bemötas professionellt utifrån sina förutsättningar. Biblioteket ska värna om en jämlik tillgång till och främja litteratur och kultur oavsett socio-ekonomiska skillnader.

Biblioteket ska fortsätta att arbeta med att utveckla det fysiska biblioteksrummet. I och med meröppet kan människor använda biblioteket när det passar dem, för att exempelvis låna medier, läsa en tidning eller för en stunds arbets- eller studiero.

Biblioteket ska arbeta uppsökande. Ibland kan det vara en tillgång att möta människor där de finns, i en miljö som de känner sig bekväma i och där biblioteket blir en naturlig del av deras vardag. Det kan bidra till människors känsla av delaktighet och inflytande i samhället samt skapa mellanmännsliga möten. Exempel på bibliotekets uppsökande verksamhet är "boken-kommer", för människor som av olika anledningar har svårt att ta sig till biblioteket, eller möte på BVC och information till nyblivna föräldrar.

6.5 Skolbibliotek

Enligt skollagen (2010:800) ska alla elever ha tillgång till skolbibliotek. Skolbiblioteken är en del av skolans pedagogiska verksamhet och är enligt skollagen rektorns ansvar. Lysekils kommuns skolbibliotek finns i alla grundskolor och på gymnasiet. Idag är skolbiblioteken i grundskolan obemannade.

En skolbiblioteksplan ska tas fram till grund för skolbibliotekens utveckling. Den

kommer ligga som en bilaga till Biblioteksplanen och i den kommer samverkan beskrivas mellan folkbiblioteken och skolbiblioteken.

6.6 Samverkan

Biblioteket ska aktivt söka samverkan inom och utanför kommunens organisation i syfte att nå de i bibliotekslagen och denna biblioteksplan uppställda målområden.

Lokal samverkan

Biblioteket samverkar lokalt med studieförbund, föreningar, andra kommunala verksamheter och övriga enheter inom utbildningsförvaltningen.

Regional samverkan

Biblioteket ingår i samarbetet Biblioteken i Fyrstad som består av kommunerna Lysekil, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg.

Syftet med kommunernas samverkan är att genom gemensamt resursutnyttjande som bibliotekssystem och webb och större katalog, göra det möjligt att nå fler invånare, erbjuda ett större medieutbud och möta ekonomiska effektiviseringskrav, till exempel med gemensam finansiering av digitala resurser. Biblioteken kan på så sätt använda sin samlade kompetens till att vidareutveckla verksamheten och skapa en bättre användarupplevelse för invånarna i de fyra kommunerna i Fyrstad.

Samverkansavtalet mellan parterna omfattar i dagsläget ett gemensamt medieutbud och en gemensam webbplats för kommunernas användare, fortbildning och nätverkande samt i viss mån gemensamma upphandlingar.

Nationell samverkan

Regeringens ”Strategi för ett starkt biblioteksväsende” är en nationell riktlinje för alla bibliotek i Sverige, i den trycker man på vikten av nationell samverkan. Biblioteket ska noga följa den nationella utvecklingen. En nationell samverkan kring digitala tjänster som biblioteken i Lysekil erbjuder är Bibblix, en e-boksapp för barn mellan 6–12 år. En tidigare nationell samverkan är biblioteksdatan Libris, som är en nationell samkatalog där biblioteken i Fyrstad ingår.

6.7 Uppföljning och utvärdering

Med biblioteksplanen som grund skapar biblioteket en årligen återkommande verksamhetsplan i januari där verksamheten planeras och mål för kommande år sätts upp och den gamla utvärderas.

En årlig redovisning görs till Sveriges officiella biblioteksstatistik som Kungliga biblioteket ansvarar för. Statistiken används till utbildningsnämndens uppföljning och utvärdering kopplat till bland annat besök, aktiviteter för barn och unga och utlån.

För att öka bibliotekets användares delaktighet genomförs regelbundna undersökningar.

Postadress: **453 80 LYSEKIL**
Tel: **0523-61 30 00**
Webbplats: **lysekil.se**

Besöksadress **Kommunhuset, Kungsgatan 44**
E-post [**kommun@lysekil.se**](mailto:kommun@lysekil.se)